

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 13 juni 2002

Kenmerk DPV/VV/762961-lmg

Blad 1/8

Bijlage(n) 1

Betreft Beantwoording vragen van de leden Hoekema,
Dittrich en Lambrechts over toelating van studenten
en wetenschappelijk personeel uit niet EU-landen

Behandeld mr. J.L. Maas Geesteranus

Telefoon 070-348 5102

Fax 070-348 4583

E-Mail jl.maasgeesteranus@minbuza.n

Zeer geachte Voorzitter,

Graag bied ik u hierbij, mede namens de Staatssecretaris van Justitie en de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Hoekema, Dittrich en Lambrechts (D66) over toelating van studenten en wetenschappelijk personeel uit niet EU-landen. Deze vragen werden ingezonden op 7 maart 2002 met kenmerk 2010207460.

De Minister van Buitenlandse Zaken

Antwoord van de heer Van Aartsen, Minister van Buitenlandse Zaken, mede namens mevrouw Kalsbeek, Staatssecretaris van Justitie, de heer Hermans, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de heer Vermeend, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, op vragen van de leden Hoekema, Dittrich en Lambrechts.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van publicaties ¹ waaruit blijkt dat Nederland voor niet-EU burgers een van de lastigste landen is om binnen te komen voor onderwijs of studie?

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Bent u gelukkig met het oordeel dat Nederland een “welhaast onneembare bureaucratische vesting” is, waarbij zowel de lange duur als de zeer grote bureaucratie (vijf of zes schijven) negatief in het oog springen? Wat is hierop uw commentaar?

Antwoord

De opvatting dat Nederland een onneembare vesting zou zijn waar het gaat om de toelating van buitenlandse studenten wordt door mij niet gedeeld. Deze classificatie verhoudt zich immers niet tot het feit dat in 2001 in totaal 8.139 buitenlandse studenten tot Nederland zijn toegelaten. Van dit aantal is het overgrote gedeelte via de zogenaamde verkorte mvv-procedure naar Nederland gekomen. Dit is een procedure waardoor juist bepaalde procedurele stappen worden overgeslagen. In deze regeling stellen de onderwijsinstellingen zich financieel garant voor de toetsing dat de vreemdeling aan alle voorwaarden voldoet voor verlening van de verblijfsvergunning, waarna de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het ministerie van Justitie de aanvraag vervolgens marginaal toetst. Via deze weg wordt de duur van de gehele toelatingsprocedure gereduceerd tot meestal enkele weken.

Vraag 3

Hoe verhoudt zich dit tot de toezegging van de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en van Economische Zaken, in de debatten over de nota's Biotechnologie en Genomics op 21, 28 en 30 januari jl., Handelingen 44, 2001-2002 dat de procedures voor studenten en wetenschappelijk personeel op zeer

korte termijn aanzienlijk zouden worden vereenvoudigd?

Antwoord

Tussen de diverse betrokken departementen vindt geregeld intensief contact plaats teneinde de komst van kennisvreemdelingen naar Nederland te optimaliseren. Dit vindt plaats binnen de noodzakelijke grenzen ter bescherming van de openbare orde, het restrictief toelatingsbeleid en de arbeidsmarkt in Nederland.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) wees tijdens de recente debatten over de nota's Biotechnologie en Genomics op interdepartementaal overleg dat momenteel in opdracht van het kabinet plaatsvindt. Deze interdepartementale werkgroep heeft de opdracht het kabinet te adviseren over de mogelijkheden voor verdere vereenvoudiging van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), waarbij stroomlijning en versnelling van de aanvraagprocedure centraal staan. Daarnaast moet zij antwoord geven op de vraag of de Wav ook op langere termijn over voldoende wendbaarheid en flexibiliteit beschikt om getalenteerde mensen binnen te halen. De werkgroep heeft in april jl. haar werkzaamheden afgerond. De nota van de werkgroep is, nadat de Ministerraad met de inhoud daarvan heeft ingestemd, op

27 mei jl. naar de Tweede Kamer
gezonden.

Vraag 4

Wat is de reden c.q. wat zijn de
redenen voor de lange duur en de
ingewikkelde aard van de
procedures?

Antwoord

Het is bekend dat
toelatingsprocedures in een aantal
gevallen langer duren dan wenselijk
is en dat hierover klachten zijn
geuit. Door de ministeries van
Buitenlandse Zaken en Justitie
wordt momenteel gewerkt aan een
project ter bekorting van de
doorlooptijden van mvv-aanvragen
door onder meer het versnellen van
de administratieve procedure.
Daarbij zal naar het juiste evenwicht
tussen snelheid en zorgvuldigheid in
de procedure worden gezocht.
Daarnaast kan worden gewezen op
de hiervoor genoemde verkorte
mvv-procedure, waarmee de
toelatingsprocedure van zowel
buitenlandse studenten als docenten
kan worden versneld tot meestal
enkele weken.

Voor de toelating van
vreemdelingen die naar Nederland
komen om arbeid te verrichten dient
bovendien, naast de vereiste
vergunning tot verblijf, in veel
gevallen een
tewerkstellingsvergunning te

worden aangevraagd door de beoogde werkgever. De beslistermijn in deze procedure is geregeld in de Wav en bedraagt 5 weken. Van een lange Wav-procedure is hier derhalve geen sprake. Wel kan vertraging ontstaan indien bijvoorbeeld een aanvraag niet volledig is. Om dit te voorkomen wordt sectorspecifieke voorlichting over de Wav gegeven.

Vraag 5

Is het waar dat de NUFFIC een speciale afdeling heeft moeten openen om studenten vertrouwd te maken met het “regelwoud”?

Antwoord

In de afgelopen jaren heeft de Regering krachtiger dan voorheen ingezet op het internationaal positioneren van het Nederlandse hoger onderwijs en onderzoek. Onder meer door ondersteuning van de Nuffic is de Nederlandse kennisinfrastructuur in deze periode gepropageerd in het buitenland. Als gevolg daarvan kiest een toenemend aantal buitenlandse studenten voor een studieverblijf in Nederland, hetgeen de Nuffic eind 1999 heeft doen besluiten om een 'helpdesk mobiliteitsobstakels' in te stellen. Hiermee is, binnen de grenzen van de overeenkomst tussen de Minister van OCW en de Minister voor OS enerzijds en de Nuffic anderzijds, mede invulling gegeven aan hetgeen de Minister van OCW in zijn brief van 6 december 1999 (TK 1999-

200, nr. 409, nader antwoord op vragen kamerlid Wijn) aan de Tweede Kamer heeft aangegeven over de aanpak van mobiliteitsknelpunten die onderwijsvreemdelingen ondervinden bij hun komst naar Nederland. Deze brief is overigens mede namens de bewindslieden van Buitenlandse Zaken, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Justitie verzonden.

Vraag 6

Is het waar dat sinds kort de meest betrokken ministeries met de NUFFIC en instellingen van hoger onderwijs overleggen of en hoe verbeteringen kunnen worden aangebracht? Op welke termijn verwacht u hiervan resultaten, en waaruit zullen deze naar uw verwachting bestaan?

Antwoord

Zoals in het antwoord op vraag 5 reeds is opgemerkt, vindt er al sinds langere tijd overleg en samenwerking met de Nuffic plaats over verbeteringen in toelatingsprocedures voor buitenlandse studenten en onderzoekers. De werkwijze houdt over in grote lijnen in dat tezamen met het ministerie van OCW, en waar nodig ook met intermediaire organisaties in het onderzoeksveld, knelpunten worden geïnventariseerd, waarna in overleg met de betrokken departementen naar oplossingen wordt gezocht.

Vraag 7

Bent u bereid en in staat om, hierop vooruitlopend, op korte termijn schrijvende kwesties aan te pakken, zoals met name het zogenaamde kerstprobleem (studenten die maanden wachten op een verblijfsvergunning kunnen in de tussentijd Nederland niet verlaten om bijvoorbeeld thuis Kerstmis te vieren, omdat anders de procedure opnieuw moet worden opgestart)?

Antwoord

Vooropgesteld zij dat de omvang van dit zogenaamde kerstprobleem vooralsnog niet duidelijk is. Overigens bestaat reeds de mogelijkheid om een vreemdeling, aan wie het is toegestaan om in Nederland een (definitieve) beslissing over zijn verblijf af te wachten, in aanmerking te laten komen voor een terugkeervisum. Eén van de voorwaarden is wel dat sprake is van een dringende reden (zoals ernstige ziekte of overlijden van bloed- of aanverwanten in de 1e en 2e graad) die geen uitstel van vertrek kan gedogen. Voor schrijvende gevallen kan het verstrekken van een terugkeervisum derhalve uitkomst bieden. De terugkeer in verband met Kerstmis, hoezeer de wens van de vreemdeling op dit punt ook begrijpelijk is, wordt niet als een dringende reden aangemerkt.

¹ Volkskrant, 22 februari jl.